

Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Achtergrond bij het actieplan
2018-2020

Opgesteld door: Christel Steenstra, Inkoop- en Aanbestedingscentrum
Vastgesteld door: Eric Faase, Opdrachtgever
Datum: 7 juni 2018
Versie: Definitief

Inhoudsopgave

1	<i>Inleiding</i>	3
1.1	Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen.....	3
1.2	Actieplan	3
2	<i>Maatschappelijk Verantwoord Inkopen</i>	4
2.1	Internationale sociale voorwaarden.....	4
2.2	Social return	4
2.3	Milieuvriendelijk inkopen	4
2.4	Biobased inkopen	4
2.5	Circulair inkopen	4
2.6	Innovatiegericht inkopen	4
2.7	MKB-vriendelijk inkopen	4
3	<i>Doelen</i>	5
3.1	UU: CO2 neutraal in 2030.....	5
3.2	UBD: Een inspirerende en duurzame werkomgeving	5
3.3	FSC: Duurzame bedrijfsvoering	5
3.4	IAC: Duurzaamheid inzetten als expliciet aspect bij alle inkooptrajecten.....	6
4	<i>Stand van zaken</i>	7
4.1	Plan van aanpak Circulair inkopen in 2017	7
4.2	Eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid (nog) zwaarder meewegen	7
4.3	FIRA	8
4.4	Overige activiteiten.....	8
5	<i>Acties</i>	9
6	<i>Implementatie Maatschappelijk Verantwoord Inkopen</i>	10
6.1	Draagvlak creëren	10
6.2	Integreren in het inkoopproces.....	10
	<i>Bijlage 1 Actieplan MVI: Doelen, acties en planning</i>	12
	<i>Bijlage 2 Stakeholders</i>	14

1 Inleiding

1.1 Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

De overheid koopt per jaar voor ongeveer 73,3 miljard euro in en heeft daarmee een belangrijke invloed op het milieu en sociale aspecten, hier en in andere landen. Bewust en gericht maatschappelijk verantwoord inkopen vormt een krachtig instrument om belangrijke duurzaamheidsdoelstellingen te bereiken.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft samen met overheden in Nederland het manifest maatschappelijk verantwoord inkopen (Manifest MVI) opgesteld. Het manifest is bedoeld om de bijdrage van MVI op de realisatie van beleidsdoelen te vergroten. Dit manifest bouwt voort op eerdere afspraken, zoals het Manifest Professioneel Duurzaam Inkopen in 2012. In het Manifest MVI zijn ambities vastgelegd die verder gaan dan het toepassen van minimumeisen en daarmee vervangt het manifest eerdere afspraken zoals het 100% duurzaam inkopen op basis van minimumeisen. In het nieuwe manifest MVI bepalen overheden zelf hun doelstellingen, op basis van hun eigen ambities. Iedere organisatie maakt binnen zes maanden na ondertekening een concreet actieplan, dat wordt gepubliceerd op de website van PIANOo. Via een benchmark, monitoring en een lerend netwerk wordt de voortgang in kaart gebracht en geborgd.

Tijdens het congres 'MVI doe je zo!' op 8 december 2016 in Den Haag hebben bestuurders van diverse organisaties samen met staatssecretaris Sharon Dijksma het nieuwe Manifest MVI ondertekend. Op 23 maart 2017 en 14 december 2017 hebben nieuwe ondertekeningmomenten plaatsgevonden.

Omdat uit vele (beleids)documenten blijkt dat de UU de uitgangspunten van het Manifest MVI onderschrijft en medewerkers al actief deelnemen aan activiteiten in het kader van het Manifest MVI heeft de UU het Manifest MVI op 14 december 2017 ondertekend.

Ondertekening van het Manifest MVI heeft meerwaarde voor de UU omdat de UU daarmee zowel extern als intern laat zien dat ze extra stappen wil maken op het gebied van duurzaamheid. Het Manifest MVI kan daarmee een belangrijke impuls zijn om MVI daadwerkelijk handen en voeten te geven binnen de UU.

1.2 Actieplan

Naar aanleiding van het ondertekenen van het Manifest MVI heeft de UU het onderhavige actieplan opgesteld waarin de eigen doelstellingen op basis van de eigen ambities vertaald zijn in concrete acties om de eigen inkoopkracht in te zetten om bepaalde maatschappelijke transities te versnellen.

In het actieplan zal allereerst worden beschreven wat Maatschappelijk Verantwoord Inkopen is. Dan zullen de doelen die de UU heeft op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen aan de orde komen en de stand van zaken met betrekking tot deze doelen. Daarna volgen de nog te nemen acties. Vervolgens worden de betrokkenen bij Maatschappelijk Verantwoord Inkopen benoemd en wordt beschreven hoe er draagvlak bij deze betrokkenen gecreëerd kan worden. Ten slotte zal de wijze waarop Maatschappelijk Verantwoord Inkopen binnen het inkoopproces opgenomen kan worden aan de orde komen.

2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) betekent dat er, naast op de prijs van de producten, diensten of werken ook gelet wordt op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. MVI wordt ook wel duurzaam inkopen genoemd.

MVI kent verschillende thema's. Deze thema's zullen in de onderstaande paragrafen besproken worden.

2.1 Internationale sociale voorwaarden

Veel van wat de overheid inkoopt heeft zijn oorsprong in armere productielanden. Landen waar zaken als respect voor mensenrechten, goede arbeidsomstandigheden en een leefbaar loon niet vanzelfsprekend zijn. Door het toepassen van internationale sociale voorwaarden (ISV) kan hier direct invloed op uitgeoefend worden.

2.2 Social return

Social return is een aanpak om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inkoopers van overheden kunnen, bij het verstrekken van inkoopopdrachten, de opdrachtnemer stimuleren of verplichten om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt te betrekken bij de uitvoering van de opdracht. Overheden passen social return op verschillende manieren toe. Er is geen generiek landelijk beleid op social return.

2.3 Milieuvriendelijk inkopen

Onder milieuvriendelijk inkopen worden 6 onderwerpen onderscheiden, te weten Automatisering en telecommunicatie, Grond, Weg en Waterbouw (GWW), Kantoorgebouwen, Energie, Kantoorgebouwen en diensten en Transport/Vervoer. In de milieucriteriadocumenten van PIANOo zijn per productgroep concrete criteria en suggesties opgenomen om een milieuvriendelijkere keuze te maken. <https://www.piano.nl/nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen>

2.4 Biobased inkopen

In de Biobased Economy vervangen hernieuwbare grondstoffen fossiele grondstoffen. Zo kunnen suikerbieten dienen als grondstof voor bioplastic, kunnen bladeren van landbouwgewassen worden gebruikt om gevelplaten te maken en kunnen van specifieke inhoudsstoffen uit planten cosmetica, medicijnen of chemische stoffen gemaakt worden. Drijfveren achter de Biobased Economy zijn verduurzaming, economische kansen voor nieuwe producten, energie- en grondstofzekerheid en verbetering van de economie in de landbouw.

2.5 Circulair inkopen

In de circulaire economie bestaat afval niet. Verspilling van grondstoffen wordt tegengegaan door de herbruikbaarheid van producten en materialen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Dit is anders dan in het huidige lineaire systeem, waarin grondstoffen worden omgezet in producten die aan het einde van hun levensduur veelal worden vernietigd.

2.6 Innovatiegericht inkopen

De overheid kan de markt stimuleren om met innovatieve en unieke nieuwe oplossingen te komen om haar publieke taken beter te kunnen uitvoeren. Deze innovatieve oplossingen richten zich vaak op het goedkoper, duurzamer, sneller, betrouwbaarder of veiliger uitvoeren van publieke taken. Ook kan innovatiegericht inkopen ingezet worden om bij veranderende publieke taken innovatieve oplossingen in te kopen.

2.7 MKB-vriendelijk inkopen

Het verbeteren van de toegang voor het MKB is één van de doelstellingen van de Aanbestedingswet 2012. Daarnaast is het inkopen bij (lokale) MKB-bedrijven in veel coalitie- of bestuursakkoorden een belangrijk beleidsdoel. (Voor de UU geen beleidsdoel.)

3 Doelen

In opdracht van het CvB is het "Strategisch Plan UU 2016–2020" opgesteld. Dit Strategisch Plan geeft de richting en ambities weer die faculteiten en diensten van de UU met elkaar willen realiseren. Hierin zijn ook doelstellingen opgenomen met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Faculteiten en diensten stellen eigen strategische plannen op, waarmee ze nadere invulling geven aan doelen die op universitair niveau zijn geformuleerd. In de volgende paragrafen zijn de doelen van de UU, de UBD, het FSC en het IAC beschreven.

3.1 UU: CO2 neutraal in 2030

Zoals beschreven in het "Strategisch Plan UU 2016–2020" heeft de UU de ambitie om in 2030 volledig CO2 neutraal te zijn. Waarbij de ambitie is om in 2020 een vermindering van 33% van de CO2 footprint te realiseren ten opzichte van meetjaar 2014. Hiervoor is de "CO2 Strategie UU 2017-2020" opgesteld waarin de volgende ambities t.a.v. CO2 footprint zijn opgenomen:

- Energie (prognose 2020: -22%)
- Mobiliteit (prognose 2020: -23%)

De concrete invulling van de CO2 ambities zijn in het "Strategisch Huisvestingsplan" en de "Integrale Energiestrategie 2030" uitgewerkt. In deze laatste strategie wordt ook Circulair inkopen expliciet benoemd wat organisatorisch ondergebracht is bij het IAC.

3.2 UBD: Een inspirerende en duurzame werkomgeving

Zoals beschreven in het "Uitvoeringsplan UBD 2017-2020" kan de werkomgeving een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van een duurzame bedrijfsvoering: De werkomgeving is de plek waar de organisatie quick wins op het vlak van duurzaamheid kan behalen en medewerkers alert kan maken op mogelijkheden tot het verduurzamen van de bedrijfsvoering.

De UBD heeft voor 2020 onderstaande doelstellingen geformuleerd:

- In 2020 zijn er ruimtes die verschillende vormen van werken faciliteren (groepswerk, concentratieplekken, overlegplekken, co-creatie ruimte) en is een clean desk de norm zodat flexwerken eenvoudiger wordt.
- In 2020 beschikken medewerkers over faciliteiten die verschillende vormen van werk ondersteunen (notebook, mobiele telefoon) en is het, afhankelijk van de functie, mogelijk om tot maximaal 25% van de tijd thuis te werken.
- In 2020 is 'kleine duurzaamheid' (licht uit, beeldscherm uit, trap nemen indien mogelijk, niet printen, de draaideur gebruiken, et cetera) de standaard.
- In 2020 is er een minimale papierstroom in de UBD en tussen de UBD en faculteiten en bevatten CvB-nota's een duurzaamheidsafweging.
- In 2020 is er een goede fietsparkeervoorziening bij het Bestuursgebouw.
- In 2020 heeft iedere directie inzicht in de eigen klimaatimpact en kennis om hierop te sturen; duurzaamheid is geïntegreerd in de strategie van iedere directie.
- In 2020 zijn de opbrengsten van duurzame bedrijfsvoering zichtbaar gemaakt (bijvoorbeeld webcam op de zonnepanelen, schermen die energieverbruik laten zien).

3.3 FSC: Duurzame bedrijfsvoering

Zoals beschreven in het "Domeinplan FSC 2016-2020" is het FSC vanuit de verschillende facetten van haar dienstverlening verantwoordelijk voor - of nauw betrokken bij - processen en activiteiten die direct positief effect op het duurzaamheidsniveau van de hele universiteit kunnen hebben.

Het FSC heeft de ambitie voor een duurzame bedrijfsvoering vertaald naar tien startambities voor 2020.

- Duurzaamheid is onderdeel van plannen en rapportages vanaf Q1 2017.
- Actieve communicatie duurzaamheidswinst bij nieuwe contracten.
- Duurzaamheid weegt zwaar bij (Europese) aanbestedingen, fair trade opties worden meegenomen & transparantie over duurzaamheidswinst.
- Banqueting is vlees- en visvrij in 2020.
- 4% energiereductie in 2020 t.o.v. 2015.
- Alle FSC auto's emissievrij in 2020.
- Afname voedselverspilling met 25% in 2018 en 50% in 2020 – t.o.v. 2015.
- Restafval is 50% in 2018 en 30% in 2020 t.o.v. 2015.
- Plan uitwerken m.b.t. circulair inkopen (2017).
- Onderzoek verbetering biodiversiteit op de campussen van de UU.

Ook betreft het FSC al zijn medewerkers via de campagne 'De Groene Machine' bij het onderwerp duurzaamheid, zodat iedereen hier een bijdrage aan kan leveren.

Daarnaast is het de ambitie van het FSC om ook bij aanbestedingen buiten het facilitair domein, waarvan het FSC geen contracteigenaar is, in de toekomst meer nadruk te leggen op de duurzaamheidsaspecten in overleg met de toekomstige contracteigenaar.

3.4 IAC: Duurzaamheid inzetten als expliciet aspect bij alle inkooptrajecten.

Zoals beschreven in het "Inkoopbeleid Universiteit Utrecht" zoekt de UU bij alle nieuwe inkooptrajecten actief naar mogelijkheden voor zo duurzaam mogelijke producten en diensten (op basis van People, Planet en Profit) en selecteert de leveranciers onder andere op eisen en wensen ten aanzien van duurzaamheid. De leveranciers worden op deze wijze gestimuleerd om producten, diensten en werken aan te bieden die zo goed mogelijk invulling geven aan de gewenste duurzaamheid. De concrete invulling van het begrip duurzaamheid zal van inkooptraject tot inkooptraject verschillen, afhankelijk van de aard van de aanschaf.

Hiervoor heeft het IAC de onderstaande doelstellingen:

- Plan van aanpak Circulair inkopen in 2017: In het plan van aanpak "Duurzaamheid in het facilitaire domein 2016-2020" is vastgelegd dat het Inkoop- en Aanbestedingscentrum in 2017 een bijdrage levert aan het concrete plan van aanpak over hoe de UU wenst om te gaan met het thema circulair inkopen in relatie tot de universitaire inkoop".
- Eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid (nog) zwaarder meewegen: In het plan van aanpak "Duurzaamheid in het facilitaire domein 2016-2020" is vastgelegd dat eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid (nog) zwaarder meewegen bij alle universitaire aanbestedingen en verder reiken dan de wettelijke eisen. Bij alle aanbestedingen zal er actief geïnventariseerd worden of er '(meer) eerlijke' alternatieven zijn en of deze inzetbaar zouden zijn binnen de UU.
- FIRA: In het plan van aanpak "Duurzaamheid in het facilitaire domein 2016-2020" is vastgelegd dat uiterlijk 2020, indien gepast, bij zo veel mogelijk Europese aanbestedingen, van de winnende leverancier wordt geëist dat hij zijn duurzaamheidsprestaties kenbaar maakt in FIRA."

4 Stand van zaken

De UU heeft een hoge ambitie op het gebied van duurzaamheid en wil als organisatie een voortrekkersrol in duurzaamheid vervullen. Om dit te realiseren is er een programma Duurzaamheid ingericht. Dit programma heeft als doel versnelling aan te brengen op het gebied van duurzaamheid in de bedrijfsvoering van de universiteit en in de in- en externe communicatie. De UU continueert het programma Duurzaamheid tot en met 2020.

De universiteit richt zich op dit moment op verduurzaming van de onderstaande aspecten.

- CO2-footprint
- Afval
- Catering
- Energie
- Huisvesten
- Inkoop
- IT
- Mobiliteit
- Schoonmaak
- Warmte
- Water
- Zichtbaar duurzaam

Voor verdere informatie zie: <https://www.uu.nl/organisatie/duurzame-uu/bedrijfsvoering>

Ook heeft de UU zich aangesloten bij de Social Impact Factory, een platform waar partijen elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken rondom maatschappelijke vraagstukken.

De UBD heeft de afgelopen jaren gewerkt aan de versnelde invoering van een duurzame bedrijfsvoering. Zo is ITS aangesloten bij Surf voor de inkoop van ICT. SURF is de ICT-samenwerkingsorganisatie van het onderwijs en onderzoek in Nederland. SURF werkt aan ontwikkelingen die belangrijk zijn voor toekomstige generaties en wil daarom een bijdrage leveren aan verduurzaming in de onderwijs- en onderzoeksector. Ook is V&C aangesloten bij de Green Deal Circulair inkopen 2.0 en er wordt deelgenomen aan de werkgroep Green Deal Circulair Inkopen. De Green Deal Circulair Inkopen (GDCI) is een initiatief van MVO Nederland, NEVI, Kirkman Company, Rijkswaterstaat en PIANOo. Ze zetten zich in om ondernemers en overheden te ondersteunen bij hun ambities op circulair inkopen. In de GDCI werkt een coalitie van ruim 30 organisaties samen om circulair inkopen in de praktijk te realiseren.

Het FSC heeft de afgelopen jaren op diverse fronten 'duurzame stappen' gemaakt. Maar in het kader van het actieplan MVI wordt in de volgende paragrafen alleen verder ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de doelen van het IAC.

4.1 Plan van aanpak Circulair inkopen in 2017

In 2017 is het Plan van aanpak Circulair inkopen opgesteld. In dit plan van aanpak wordt uiteengezet welke concrete acties het IAC voorstelt met betrekking tot het thema Circulair Inkopen in relatie tot de universitaire inkoop over de periode 2017-2020. Daarvoor zijn drie stappen benoemd:

- Stap 1: Borgen van betrokkenheid en commitment
- Stap 2: Verbeteren van kennis over Circulair inkopen
- Stap 3: Toepassen van Circulair inkopen

4.2 Eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid (nog) zwaarder meewegen

In alle aanbestedingstrajecten onder leiding van het IAC zijn maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid elementen die meewegen in de gunningscriteria. De hierbij gehanteerde duurzaamheidscriteria reiken verder dan de wettelijk eisen vanuit de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Voor een deel van de in de afgelopen jaren uitgevoerde aanbestedingen zijn door de RVO geen duurzaamheids-criteria vastgesteld. Bij deze aanbestedingen heeft het IAC met de opdrachtgever in bijna alle gevallen zelf eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid opgenomen. Een belangrijke mijlpaal betrof het ondertekenen van de Code Verantwoord Marktgedrag voorafgaand aan de aanbesteding schoonmaak.

Daarnaast worden bij veel Europese aanbestedingen die de UU initieert aanvullende, meer ambitieuze, duurzaamheidscriteria opgenomen. Hierbij wordt steeds meer samengewerkt met de Green Office van de universiteit en via hen, met deskundigen binnen faculteiten en diensten. Ook wordt er steeds meer samengewerkt met andere universiteiten in de uitwisseling van slimme aanvullende duurzaamheidscriteria.

4.3 FIRA

Tijdens de contractfase maakt de UU duurzaamheid bespreekbaar bij haar leverancier(s). Hiertoe is de UU aangehaakt bij het FIRA-platform. FIRA is een kennismakelaar op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en biedt een digitaal register waar bedrijven (leveranciers) hun duurzaamheidsprestaties zichtbaar maken aan klanten (inkopende organisaties). FIRA toetst in hoeverre duurzaamheid verankerd ligt in de bedrijfsprocessen van leveranciers van de universiteit en neemt de universiteit het verzamelen, beoordelen en interpreteren van duurzaamheidsprestaties uit handen. Het werkmodel van FIRA sluit nauw aan bij internationale normen zoals ISO26000 en GRI.

4.4 Overige activiteiten

Naast de inspanningen die het IAC verricht om de gestelde doelen te halen, is het IAC ook met andere activiteiten bezig op het gebied van MVI. Hieronder een toelichting op een aantal van deze acties:

- PIANOo: Het Expertisecentrum Aanbesteden van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
 - Er is deelgenomen aan de PIANOo training Biobased inkopen, een kennismaking met biobased en biobased inkopen.
 - Er wordt deelgenomen aan de Circulair Inkopen Academie van PIANOo. De Circulair Inkopen Academy heeft het doel om een grote groep organisaties de principes achter de circulaire economie toe te laten passen in hun inkoop- en aanbestedingstrajecten.
 - Er is aangehaakt bij activiteiten van het Centraal Loket MVI van PIANOo. Het centraal loket MVI ondersteunt publieke inkopende organisaties bij de implementatie van MVI.
- UPI-MVI groei-model: De universiteit werkt op verschillende (inkoop)vlakken samen met andere Nederlandse universiteiten in het Universitair Platform Inkoop (UPI). Het UPI-MVI groei-model van dit platform meet de inspanningen rond Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Dit model hanteren de universiteiten voor alle Europese en nationale aanbestedingen. Doel is om hun inkoopafdelingen te stimuleren de inspanningen rond MVI te vergroten en deze zichtbaar en transparant te maken voor hun omgeving.
- MVI criteria voor ICT inkoop: Het IAC heeft een actieve bijdrage geleverd aan het initiatief van SURF om nieuwe en ambitieuzere criteria op te stellen voor de inkoop van ICT en ICT gerelateerde producten en diensten. De resultaten van dit initiatief worden door PIANOo momenteel geïntegreerd in de nieuwe landelijke mvi criteria voor ICT inkoop.
- Biobased inkopen is opgenomen in de checklist Duurzaamheid bij Europese aanbestedingen.
- De aanbesteding afvalverwerking wordt uitgevoerd op basis van Circulair inkopen.

5 Acties

Naast de zaken die op dit moment al gedaan worden op het gebied van MVI, zijn er nog tal van mogelijkheden om MVI vorm te geven. Het IAC legt voor de periode 2018-2020 de focus op circulair inkopen. Daarnaast zijn er een aantal overige actiepunten waar het IAC in deze periode mee aan de slag gaat.

Voor het vaststellen van de doelen en acties voor het Actieplan MVI is een brainstormsessie gehouden binnen het IAC. Hier kwam uit naar voren dat er bij het IAC nog veel onduidelijkheid is over MVI. Een aantal actiepunten die in dit Actieplan MVI zijn opgenomen, zijn dan ook gericht op het verduidelijken van MVI binnen het IAC. Over een aantal actiepunten zijn al ideeën gevormd, maar deze zijn nog niet dusdanig concreet dat deze in dit Actieplan MVI zijn opgenomen.

In bijlage 1 zijn de algemene doelen en acties en de doelen en acties per MVI thema weergegeven met daaraan gekoppeld de planning voor 2018-2020.

6 Implementatie Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Om MVI te implementeren binnen de UU is het van belang om draagvlak te creëren bij de stakeholders en een sponsor te hebben die MVI uitdraagt binnen de UU. Daarnaast is het van belang om kennis van en ervaring met MVI op te doen, o.a. door het toepassen van MVI bij aanbestedingen. In onderstaande paragrafen wordt beschreven op welke wijze MVI geïmplementeerd kan worden binnen de UU.

6.1 Draagvlak creëren

De ervaring leert dat er meer betrokkenheid en commitment is voor thema's van MVI als inkoop wordt gebruikt als instrument om een hoger gelegen doel te realiseren waaraan bestuurders en opdrachtgevers geïnteresseerd zijn. Het College van Bestuur heeft met het ondertekenen van het manifest MVI een duidelijk signaal afgegeven.

Draagvlak binnen de UU kan op de volgende wijze gecreëerd worden:

- Met de belangrijkste interne stakeholders identificeren en bespreken wat we al doen en waar (potentiële) kansen en bedreigingen zitten.
- De essentie van MVI presenteren en bespreken in elk mogelijk gremium. Het betreft in ieder geval de kick off van elke aanbesteding, het afdelingsoverleg IAC en het afdelingsoverleg CLM.
- Als IAC het goede voorbeeld geven aan de rest van de organisatie. Door bijvoorbeeld het aanmoedigen van ideeën en activiteiten die gericht zijn op MVI.
- Intrinsieke motivatie voor MVI (early adopters/ sponsors) inventariseren tijdens één op één gesprekken en (afdelings)overleggen t.b.v. het gericht opzetten van acties.

Naast het creëren van draagvlak binnen de UU, is het ook van belang om draagvlak te creëren bij (potentiële) leveranciers. Dit om leveranciers begrip en kennis op te laten doen, leveranciers te stimuleren om MVI ideeën en oplossingen aan te dragen en om (beter) inzicht te krijgen in wat leveranciers stimuleert om bij te dragen aan MVI zodat inspanningen passend(er) beloond kunnen worden.

Draagvlak bij (potentiële) leveranciers kan gecreëerd worden door:

- Vermelding van de MVI ambities op de website.
- Vermelding van de MVI ambities in inkoop- en aanbestedingsdocumenten.
- De dialoog over MVI ambities met (potentiële) leveranciers aangaan.
- Met de belangrijkste leveranciers/ opdrachtnemers in gesprek gaan over de essentie van MVI, d.w.z. met opdrachtnemers die gecontracteerd zijn na het doorlopen van een Europese aanbestedingsprocedure en waarvoor een CLM-er is aangewezen.

In bijlage 2 is het overzicht van de interne en externe stakeholders opgenomen.

6.2 Integreren in het inkoopproces

Het IAC voert het beleid van de UU op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen uit. Dat betekent dat naast de prijs en de kwaliteit ook de impact op mens en milieu meegenomen moeten worden in het inkoopproces. MVI is maatwerk en zal bij elk inkoopproces anders ingevuld worden.

Er zijn verschillende mogelijkheden om MVI in een inkoopproces mee te nemen:

- Bij marktverkenning of -consultatie te inventariseren wat de markt te bieden heeft op dit gebied en welke kosten daar aan verbonden zijn.
- Het opnemen van duurzaamheidscriteria in het bestek of programma van eisen.
- Het selecteren van leveranciers, aannemers of dienstverleners die voldoen aan de gestelde duurzaamheidscriteria.
- Door gunningscriteria op te stellen die duurzaamheid van de inschrijving meer belonen.
- Duurzaamheidscriteria specifiek op te nemen in het contract.

- Te controleren of de leverancier, aannemer of dienstverlener de gemaakte duurzaamheidsafspraken ook daadwerkelijk nakomt.
- Aan te besteden op basis van ambities.
- Vaker uit te gaan van de levensduurkosten van een product of dienst in plaats van alleen de aanschafprijs.
- Vaker te kiezen voor een functionele uitvraag.

Op <https://www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen> is meer informatie te vinden over Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. Hier staat onder andere de 'Checklist maatschappelijk verantwoord inkopen' waarin stapsgewijs langs de belangrijkste aandachtspunten met betrekking tot Maatschappelijk Verantwoord Inkopen wordt gelopen en waarin tips staan voor het betrekken van de interne klant.

Zoals beschreven in het "Domeinplan FSC 2016-2020" is het voor de huidige situatie bij de universiteit kenmerkend dat bij de stappen die op het gebied van duurzaamheid gezet zijn - en gaan worden - bedrijfseconomische overwegingen niet (langer) automatisch prevaleren boven duurzaamheidsaspecten. Dit biedt niet alleen ruimte om tot andere, duurzamere keuzes te komen dan voorheen het geval was, maar biedt ook ruimte om actief nieuwe initiatieven te ontplooiën en mogelijkheden te onderzoeken zonder dat op voorhand duidelijk is in hoeverre deze initiatieven haalbaar zijn, of in hoeverre zij voldoende duurzaam rendement zullen leveren. Zoals ook voor het primaire proces geldt, is speelruimte om te kunnen experimenteren en te ervaren soms essentieel om tot daadwerkelijke verbeteringen en innovatieve oplossingen te komen.

En dit geldt zeker ook voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen!

Bijlage 1 Actieplan MVI: Doelen, acties en planning

	Doel	Actie	Planning	Afgerond
Algemeen	Eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid (nog) zwaarder meewegen	Meenemen in alle aanbestedingen	Doorlopend 2016-2020	
	FIRA	Overwegen bij zo veel mogelijk Europese aanbestedingen	Doorlopend 2016-2020	
	MVI criteria voor ICT inkoop	Nieuwe en ambitieuzere criteria op stellen voor de inkoop van ICT en ICT gerelateerde producten en diensten	2018	V
Monitoring	Inzicht krijgen in en zichtbaar maken van MVI	UPI-MVI groeimodel	Doorlopend 2020	
		Elk half jaar de resultaten en successen van MVI communiceren richting de organisatie	Doorlopend 2019-2020	
		MVI meenemen in de rapportage over inkoop en hier de resultaten en successen vermelden	Doorlopend 2019-2020	
		Meedoen aan de benchmark MVI van PIANOo	Doorlopend 2020	
Communicatie	MVI bespreekbaar maken	Betrekken van de juiste personen binnen de UU voor de communicatie over MVI	2018	
		De wijze bepalen voor het creëren van draagvlak voor MVI binnen de UU	2018-2019	
		De wijze bepalen voor het bespreekbaar maken van MVI in de relatie met de diverse stakeholders	2018-2019	
Uitbreiding	MVI binnen de UU uitbreiden	Implementatie manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	2018	
		Verantwoordelijkheden bepalen	2018-2019	
		MVI integreren in het inkoopproces (toepasbaar maken)	2018-2019	
		Aanhaken andere afdelingen binnen de UU	2019-2020	

MVI thema	Doel	Actie	Planning	Afgerond
Internationale sociale voorwaarden	Stand van zaken bepalen	Checken UEA in hoeverre internationale voorwaarden hierin zijn opgenomen	2018	
Social return	Opname in aanbestedingen vergroten	Social Return opnemen in de inkoopstrategie	2019	
Milieuvriendelijk inkopen	CO2-reductie geïntegreerd	Pushen op verlagen van CO2	Doorlopend 2020	
		CO2 reductie opnemen in de inkoopstrategie	2019	
Biobased inkopen	Kennis opdoen	Deelname aan Pianoo training Biobased inkopen	2017	V
	Biobased inkopen toepassen bij aanbestedingen	Biobased inkopen opnemen in checklist Duurzaamheid bij Europese aanbestedingen	2017	V
Circulair inkopen	Plan van aanpak Circulair inkopen Plan van aanpak Circulair inkopen; Stap 1: Borgen van betrokkenheid en commitment	Plan van aanpak Circulair inkopen opstellen	2017	V
		Ondertekenen Manifest MVI	2017	V
		Aanhaken FSC medewerkers bij activiteiten Centraal Loket MVI	2018-2019	
		In gesprek gaan met FSC over hoe CI de interne samenwerking beïnvloedt	2018-2019	
		Afspraken over minimaal drie CI trajecten met het FSC vastleggen	2018	V
		Afstemming taakverdeling Programmteam Duurzaamheid	2018-2019	
		Aanmelden bij de Green Deal Circulair Inkopen	2018-2019	
		Deelname landelijk MVI-congres	2017	V
	Plan van aanpak Circulair inkopen; Stap 2: Verbeteren van kennis	Deelname aan Circulair Inkopen Academy	2017-2018	
		Deelname aan werkgroepen Green Deal Circulair Inkopen organiseren	2018-2019	
		Afstemming met Utrecht Sustainability Institute	2019-2020	
	Plan van aanpak Circulair inkopen; Stap 3: Toepassen	Aanbesteding Afvalverwerking (CIA pilot)	2018	
		Aanbesteding Kantoormeubilair	2020	
Aanbesteding Verlichting (als dienst)		2018		
Innovatiegericht inkopen	Kennis opdoen	Deelname aan de training Eindelijk innovatie! (Met het innovatiepartnerschap bij Vereniging voor bouwrecht)	2018	V
	Toepassen innovatiegericht inkopen onderzoeken	Aanhaken bij vraagstuk energievoorziening in Utrecht Oost met UU V&C, gemeente Utrecht, Provincie, UMC, HU, St kantorenpark Rijnsweerd, SSH.	2018	
	Meer ruimte bieden aan de markt	Waar mogelijk functioneel specificeren	2019	
MKB-vriendelijk inkopen	Toegang tot aanbestedingen vergroten	Bij elke aanbesteding de kansen voor het MKB overwegen	Doorlopend 2020	

Bijlage 2 Stakeholders

Interne stakeholders		
Afdeling	Functie	Belangen
FSC Directie	Directeur	Opdrachtgever inkooptraject. Verantwoordelijk voor relevante (beleids)keuzes.
	Beleidsmedewerker	O.a. aandachtsgebied duurzaamheid. Betrokken bij opstellen afvalvisie en duurzaamheidscampagne 'De Groene Machine'.
FSC Backoffice	Manager	Lid managementteam FSC. Lijnmanager belangrijkste interne stakeholders. O.a. verantwoordelijk voor afdeling logistiek, huisvestingscoördinatie & Projectbureau en performance management/ CLM.
	Afdelingshoofd CLM	Optimaliseren prestaties van opdrachtnemer(s).
	Projectleider afdeling Operationele Services	O.a. aandachtsgebied reststoffenscheiding.
FSC Frontoffice	Manager	Lid managementteam FSC.
	Demandmanager	Vertegenwoordigt belangen namens een faculteit of dienst.
FSC IAC	Manager	Lid management FSC. Tevredenheid over alle inkoop- en aanbestedingsactiviteiten van het IAC.
	Inkoop- en aanbestedingscoördinator	Naar tevredenheid afronden aanbestedingstraject.
UBD Control	Controller	Lid managementteam FSC.
UU Programmteam Duurzaamheid	Beleidsadviseur duurzaamheid	Versnelling aanbrengen op het gebied van duurzaamheid in de bedrijfsvoering en in de in- en externe communicatie. O.a. circulair inkopen als aandachtsgebied.

Externe stakeholders	
	Belangen
Opdrachtnemers	Een inschrijving doen/ dienstverlening aanbieden die aansluit op de ambities en doelen van de UU m.b.t. MVI.
Studenten & medewerkers	Duurzame werk-/onderwijsomgeving.